

Bryssel den 4 juni 2026
(OR. en)

10119/26

ECOFIN 729
UEM 207
SOC 317
EMPL 146
COMPET 676
ENV 619
EDUC 201
ENER 318
JAI 730
GENDER 57
JEUN 98
SAN 394
ECB
EIB

FÖLJENOT

från: Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av
Martine DEPREZ, direktör

inkom den: 3 juni 2026

till: Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd

Komm. dok. nr: COM(2026) 204 final

Ärende: Rekommendation till
RÅDETS REKOMMENDATION
om Danmarks ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik,
strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.6.2026
COM(2026) 204 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

**om Danmarks ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik
och budgetpolitik**

{SWD(2026) 204 final}

RÅDETS REKOMMENDATION

om Danmarks ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ⁽¹⁾, särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) I förordning (EU) 2024/1263 anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och att förhindra alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som fastställs i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa.
- (2) Den 16 juli 2025 antog kommissionen ett förslag till förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ⁽²⁾. Förslaget syftar till att öka unionsfinansieringens effektivitet genom att minska

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 (EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska fonden för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och landsbygd, fiske och sjöfart, välbefinnande och säkerhet för perioden 2028–2034 och om ändring av förordning (EU) 2023/955 och förordning (EU, Euratom)

fragmenteringen av den finansiella strukturen och stödja medlemsstaterna i samordningen av deras ekonomiska politik i enlighet med artikel 175 i EUF-fördraget.

- (3) Den 25 november 2025 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen 2026, enligt vilken Danmark inte identifierades som en av de medlemsstater som skulle behöva en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, en rekommendation till rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital samt ett förslag till 2026 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ⁽³⁾ den 21 april 2026 och den gemensamma sysselsättningsrapporten och rekommendationen om humankapital den 9 mars 2026.
- (4) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, som är en strategisk ram som syftar till att stärka unionens globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen konstateras det att innovation, konkurrenskraft och utfasning av fossila bränslen samt säkerhet är grundläggande förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt. Den europeiska planeringsterminen är anpassad till konkurrenskraftskompassen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.
- (5) Under 2026 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas parallellt med det sista steget i genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens ⁽⁴⁾. Återhämtnings- och resiliensplanerna har, tillsammans med finansieringen av sammanhållningspolitiken, varit avgörande för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna på ett effektivt sätt måste ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som fastställs i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under de senaste planeringsterminerna, och eftersom de program som finansieras genom den europeiska sammanhållningspolitiken måste beakta de landsspecifika rekommendationerna. Faciliteten för återhämtning och resiliens närmar sig sitt slut, men det är fortfarande viktigt att upprätthålla de reformer och investeringar som stöds och genomförs inom ramen för den, särskilt de som bidrar till att ta itu med de utmaningar som fastställts i de landsspecifika rekommendationerna.
- (6) Den 3 juni 2026 offentliggjorde kommissionen 2026 års landsrapport för Danmark. Rapporten innehöll en bedömning av Danmarks framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Danmarks genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av den analysen fastställdes i landsrapporten de mest akuta utmaningarna som Danmark står inför. I landsrapporten bedömdes också Danmarks framsteg med att genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens

2024/2509, COM(2025) 565 final. Förslaget till förordning är för närvarande föremål för förhandlingar med medlagstiftarna.

³ EUT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

och minskad fattigdom samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

- (7) Den 21 januari 2025 antog rådet, efter kommissionens bedömning och på kommissionens rekommendation, en rekommendation om godkännande av Danmarks nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan⁽⁵⁾. Planen omfattar perioden 2025–2028 och fastställer en budgetbegränsning i form av en maximal nettoutgiftsökning på fyra år. Rådet rekommenderade följande maximala ökningstakter för nettoutgifter: 5,0 % år 2025, 5,7 % år 2026, 3,8 % år 2027 och 2,9 % år 2028. Detta motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2023 som basår beräknas till 12,6 % för 2025, 18,9 % för 2026, 23,5 % för 2027 och 27,1 % för 2028.
- (8) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att begära en aktivering av stabilitets- och tillväxtpaktens nationella undantagsklausul på ett samordnat sätt för att stödja EU:s insatser för att snabbt öka försvarsutgifterna avsevärt⁽⁶⁾, och detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025. På Danmarks begäran antog rådet den 8 juli 2025, efter en rekommendation av kommissionen, en rekommendation som gör det möjligt för Danmark att avvika från den rekommenderade maximala ökningstakten för nettoutgifter⁽⁷⁾. Den period under vilken den nationella undantagsklausulen aktiveras (2025–2028) gör det möjligt för Danmark att omfördela de offentliga utgifterna eller öka de offentliga inkomsterna så att varaktigt högre försvarsutgifter inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.
- (9) Den 30 april 2026 lämnade Danmark in sin årliga lägesrapport för 2026⁽⁸⁾ om efterlevnaden av de rekommenderade maximala ökningstakterna för nettoutgifter.
- (10) Den reala BNP-tillväxten 2025 var 2,9 %, och HIKP-inflationen låg på 1,8 %. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas BNP i fasta priser öka med 1,9 % 2026 och 1,8 % 2027, och HIKP-inflationen ligga på 1,8 % 2026 och 1,9 % 2027.
- (11) Enligt uppgifter från Eurostat⁽⁹⁾ minskade Danmarks offentliga överskott från 4,5 % av BNP 2024 till 2,9 % av BNP 2025. Minskningen av överskottet 2025 återspeglar främst ökade försvarsutgifter. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum väntas enligt kommissionens vårprognos 2026 ett överskott på 0,9 % av BNP 2026 och 0,5 % av BNP 2027. Minskningen av överskottet 2026 återspeglar främst ökade utgifter, särskilt för försvar, samt vissa åtgärder på inkomstsidan.

⁵ Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Danmarks nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C/2025/654, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

⁶ Meddelande från kommissionen *Skapa utrymme för ökade försvarsutgifter inom stabilitets- och tillväxtpakten*, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

⁷ Rådets rekommendation av den 8 juli 2025 om tillåtelse för Danmark att avvika från de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet fastställt i enlighet med förordning (EU) 2024/1263 (Aktivering av den nationella undantagsklausulen) (EUT C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

⁸ De årliga lägesrapporterna för 2026 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv

⁹ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

- (12) Enligt uppgifter från Eurostat ⁽¹⁰⁾ minskade den offentliga skulden från 30,5 % av BNP i slutet av 2024 till 27,9 % av BNP i slutet av 2025. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid prognosens stoppdatum förväntas enligt kommissionens vårprognos 2026 skuldkvoten minska till 27,0 % i slutet av 2026 och ytterligare till 26,2 % i slutet av 2027.
- (13) Enligt uppgifter från Eurostat ⁽¹¹⁾ uppgick Danmarks sammanlagda offentliga försvarsutgifter till 2,2 % av BNP 2025, vilket motsvarar en ökning med 1,0 procentenheter av BNP jämfört med referensåret 2021. Enligt kommissionens vårprognos 2026 beräknas de uppgå till 2,6 % av BNP 2026, vilket motsvarar en ökning med 1,4 procentenheter av BNP jämfört med 2021.
- (14) Unionen är fortsatt utsatt för risker på grund av avbrott i energiförsörjningen och förhöjd prisvolatilitet, vilket förvärras av geopolitiska spänningar som påverkar de globala olje- och gasmarknaderna. Erfarenheterna från energikrisen 2022–2023 har visat att breda och icke riktade åtgärder medför stora offentligfinansiella kostnader och är socialt och ekonomiskt ineffektiva. Sedan kriget i Mellanöstern bröt ut i februari 2026 har Danmark inte antagit några nya finanspolitiska åtgärder för att begränsa effekterna av de höga energipriserna på hushåll och företag ⁽¹²⁾.
- (15) På grundval av kommissionens beräkningar ökade nettoutgifterna i Danmark med 7,3 % 2025 och med 10,9 % sammantaget för 2024 och 2025. Nettoutgiftsökningen 2025 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten och motsvarar en avvikelse på 1,0 % av BNP på årsbasis. Vid en gemensam bedömning av 2024 och 2025 är den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna lägre än den rekommenderade maximala ökningstakten ⁽¹³⁾.
- (16) På grundval av kommissionens beräkningar förväntas nettoutgifterna i Danmark öka med 6,7 % 2026 och med 18,3 % sammantaget för 2024, 2025 och 2026. Den förväntade nettoutgiftsökningen 2026 ligger över den rekommenderade maximala ökningstakten och motsvarar en avvikelse på 0,4 % av BNP på årsbasis. Vid en gemensam bedömning av 2024, 2025 och 2026 ligger den beräknade kumulativa ökningstakten för nettoutgifter under den rekommenderade maximala ökningstakten ⁽¹⁴⁾.
- (17) Ett systematiskt, meningsfullt och skyndsamt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, civilsamhället och andra relevanta intressenter är fortfarande avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av unionens finansieringsinstrument inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (18) Genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO) och Europeiska socialfonden+ (ESF+), sker i snabbare takt i Danmark än genomsnittet på EU-nivå, både när det gäller projekturval och utbetalningar. Den nuvarande takten måste bibehållas, samtidigt som investeringarnas inverkan i praktiken maximeras. Danmark vidtar redan åtgärder inom ramen för sina

¹⁰ Eurostats euroindikatorer, 22.4.2026.

¹¹ Eurostat, ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog).

¹² Detta återspeglar situationen vid stoppdatumet för kommissionens vårprognos 2026 (den 4 maj 2026).

¹³ Eftersom Danmark gynnas av flexibilitet enligt den nationella undantagsklausulen är bedömningen av efterlevnaden inriktad på den senare jämförelsen.

¹⁴ Eftersom Danmark gynnas av flexibilitet enligt den nationella undantagsklausulen är bedömningen av efterlevnaden inriktad på den senare jämförelsen.

sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten. Det är mycket viktigt att se till att de nya investeringar som Danmark fastställt i sin halvtidsöversyn av de sammanhållningspolitiska fonderna, särskilt de som är kopplade till de fem prioriteringarna i förordningen om halvtidsöversyn⁽¹⁵⁾, genomförs snabbt och effektivt.

- (19) Danmark står inför flera utmaningar när det gäller innovation och produktivitet, energiomställning, hållbart jordbruk, cirkulär ekonomi och avfallshantering, kompetensförsörjning samt bostäder.
- (20) Produktivitetstillväxten är fortfarande koncentrerad till ett litet antal stora företag, medan små och medelstora företag (SMF) fortfarande möter hinder för innovation och införande av ny teknik, särskilt i regioner utanför huvudstadsregionen. Detta visar att spridningen av innovation bland små och medelstora företag är begränsad. Danmark har gjort framsteg när det gäller att främja innovation genom politiska överenskommelser om flerårig finansiering av forskning och innovation samt om att stärka kunskaps- och tekniköverföringen från universitet till företag. De senaste politiska åtgärderna är visserligen positiva, men de tar inte fullt ut itu med innovationssystemets specifika svagheter. Ökad tillgång till mer riktade och rationaliserade stödinstrument för innovation, minskad fragmentering och administrativ börda, förbättrad kunskapsspridning mellan forskningsinstitutioner och företag samt en stärkt nationell ram för innovationsupphandling skulle hjälpa små och medelstora företag att integrera banbrytande lösningar och delta mer aktivt i forsknings- och innovationsekosystem.
- (21) Tillgång till finansiering för expanderande företag är avgörande för att innovativa företag ska kunna växa och bidra till ökad produktivitet och ekonomisk dynamik. Trots en betydande aktiemarknad är antalet börsintroduktioner lågt, och marknaden domineras av ett litet antal stora företag. Samtidigt har riskkapitalverksamheten varit relativt stabil under de senaste åren, medan vissa danska företag har sökt expansionskapital genom att flytta till större internationella marknader med större kapitaltillgång och mer utvecklade ramvillkor för expansion. Detta tyder på att det finns utrymme för att vidareutveckla tillgången till ägarkapital för företag i tillväxtfasen och förbättra förutsättningarna för börsintroduktioner i Danmark för att trygga tillgången till kapital för expansion, internationalisering och innovation i dynamiska lokala företag. En större mobilisering av hushållens och de institutionella investerarnas sparande till aktieinvesteringar, bland annat genom att åtgärda brister i de danska investerings- och sparkontona, skulle bidra till att ytterligare fördjupa de inhemska kapitalmarknaderna och öka utbudet av långsiktig finansiering.
- (22) År 2025 kom 92,4 % av Danmarks nettoproduktion av el från förnybara energikällor, vilket var den högsta andelen i EU det året och även den högsta andelen någonsin i Danmark. Efter att ha stött på motgångar i utbyggnaden av havsbaserad vindkraft tillkännagav Danmark i slutet av 2025 nya upphandlingar för havsbaserade vindkraftsparker, och potentiella projektutvecklare erbjöds statligt stöd inom ramen för en tvåvägsmodell med differenskontrakt. Danmark har använt sig av ramen för statligt stöd inom given för en ren industri (Cisaf). Ytterligare åtgärder för att påskynda utbyggnaden av inhemskt producerad förnybar energi har antingen antagits eller

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/1914 av den 18 september 2025 om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen.

aviserats på ett trovärdigt sätt under 2025, bland annat som en reaktion på rekommendationerna från den nationella energikrisstaben (NEKST).

- (23) Den höga andelen förnybar energi i Danmarks elproduktionsmix innebär att en ökad elektrifiering inom olika sektorer kan vara ett kraftfullt verktyg för minskade koldioxidutsläpp och mer överkomliga energikostnader, särskilt mot bakgrund av volatila marknader för fossila bränslen. Ett viktigt steg togs den 1 januari 2026 då elskatten för hushåll sänktes från 72,7 öre till endast 0,8 öre per kilowattimme. Detta är en välkommen utveckling även ur ett energikostnadsperspektiv, med tanke på att de danska hushållens elkostnader 2025 tillhörde de högsta i EU, i stor utsträckning till följd av beskattningen. Sänkningen av elskatten för hushåll är dock endast tillfällig och gäller i två år. För industrin är elskatten redan i stor utsträckning återbetalningsbar. För att denna potential ska kunna utnyttjas fullt ut skulle Danmark behöva fortsätta att främja elektrifieringen, bland annat genom att anta en övergripande elektrifieringsstrategi med mer strukturella åtgärder och tidsbundna sektorsspecifika mål.
- (24) Trots betydande investeringar i elnätet under de senaste åren är Danmarks elnät hårt belastat till följd av en aldrig tidigare skådad efterfrågan på nya anslutningar, särskilt från datacenter, Power-to-X-projekt och batterienergilagringssystem. Detta har tvingat den nationella systemansvariga för elöverföringssystemet att tillfälligt stoppa nya nätanslutningsavtal och förlänga handläggningstiderna för projekt i gransknings- och mognadsfasen. Även om vissa åtgärder har genomförts eller aviserats på ett trovärdigt sätt för att hantera denna situation och påskynda utbyggnaden av nätet är det sannolikt att nätkapaciteten kommer att förbli begränsad på medellång sikt. Mot denna bakgrund skulle Danmark kunna vidta åtgärder för att minska den genomsnittliga handläggningstiden för miljötillstånd hos de behöriga myndigheterna, bland annat genom att säkerställa tillräckliga personalresurser. Danmark skulle också kunna överväga åtgärder för att ytterligare förbättra hanteringen av anslutningskön till elnätet och öka flexibiliteten i elnätet i syfte att optimera användningen av den befintliga nätinfrastrukturen. Dessutom är Danmarks elkonsumenter fortfarande utsatta för kraftiga prisvariationer, med betydande prisökningar under perioder med låg produktion från förnybara energikällor då kostsam fossilbaserad elproduktion oftare sätter marginalpriset, vilket framhäver den fortsatta betydelsen av fossilfria flexibilitetslösningar, såsom energilagring och efterfrågefleksibilitet, för att balansera utbud och efterfrågan över alla relevanta tidshorisonter och förbättra systemets övergripande flexibilitet.
- (25) Jordbrukssektorn är den främsta källan till Danmarks utsläpp av växthusgaser som omfattas av förordningen om ansvarsfördelning⁽¹⁶⁾. Dessutom orsakar intensiva jordbruksmetoder omfattande läckage av näringsämnen och avrinning från fält, vilket får allvarliga återverkningar på markhälsan, naturen och på akvatiska och marina ekosystem. En mer hållbar jordbruks- och livsmedelssektor är avgörande för att uppnå klimatmålen och säkerställa ett hållbart välbefinnande. Den politiska överenskommelsen om ett ”grönt Danmark”, som ingicks den 18 november 2024, är fortfarande den viktigaste nationella politiska ramen för arbetet på detta område. Under 2025 antog var och en av de 23 lokala trepartsstrukturer som inrättades genom överenskommelsen en plan för

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/857 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) 2018/1999 (EUT L 111, 26.4.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>).

att omvandla jordbruksmark till natur. Dessutom har en överenskommelse nåtts om en ny reglering av kväveutsläpp, enligt vilken nationella kvoter med tak för kväveutsläpp ska tilldelas jordbrukare från och med 2027. Denna nya modell väntas minska kväveutsläppen med 7 900 ton. Mot bakgrund av dessa positiva steg är det fortfarande avgörande att de överenskomna åtgärderna genomförs skyndsamt för att säkerställa att de klimat- och miljömål som fastställs i överenskommelsen om ett ”grönt Danmark” uppnås senast 2030. Danmark skulle också gynnas av att undersöka möjliga synergier med de åtgärder som ska ingå i den nationella lagen om natur och biologisk mångfald samt med flera av skyldigheterna enligt planen för återställande av natur.

- (26) Trots insatser på senare tid har Danmark fortfarande utmaningar i övergången till en starkare cirkulär ekonomi och i att förbättra sina strategier för avfallshantering. Den danska ekonomin är fortfarande starkt beroende av råvaror och importerade material. Enligt de senaste uppgifterna från Eurostat hör Danmark till de medlemsstater i EU som har de högsta avfallsmängderna per capita när det gäller livsmedelsavfall (2023), kommunalt avfall (2024) och förpackningsavfall (2023)⁽¹⁷⁾. Danmark har dessutom den högsta förbränningen av kommunalt avfall per capita i EU för energiåtervinning, användningsgraden för cirkulära material ligger fortfarande under EU-genomsnittet och det finns ingen tydlig uppåtgående trend i andelen återvunnet kommunalt avfall. Införandet av system för separat insamling av alla avfallsströmmar i de flesta kommuner, striktare regler för hantering av verksamhetsavfall, reformer för att liberalisera marknaden för avfallsförbränning samt ett nytt system för utökat producentansvar för förpackningar är positiva steg, men det krävs ytterligare åtgärder för att förebygga uppkomsten av kommunalt avfall och förpackningsavfall, öka återanvändningen och materialåtervinningen av kommunalt avfall samt styra bort återanvändbart och materialåtervinningsbart kommunalt avfall från förbränning. Den kommande omprövningen och revideringen av den nationella handlingsplanen för den cirkulära ekonomin ger möjlighet att identifiera nya initiativ. Dessa skulle kunna omfatta incitament för mer cirkulär utformning av förpackningar och produkter samt för ökad användning av sekundära råvaror.
- (27) Med tanke på hur viktigt humankapitalet är för att stärka unionens konkurrenskraft och strategiska oberoende rekommenderade rådet 2026 att medlemsstaterna skulle vidta åtgärder för att skyndsamt ta itu med humankapitalrelaterade strukturella problem på områdena kompetens och utbildning, som hämmar konkurrenskraften. De landsspecifika rekommendationerna till Danmark för 2026 kan bidra till genomförandet av rådets rekommendation om Europeiska unionens humankapital.
- (28) Den danska arbetsmarknaden är fortfarande stram, med låg arbetslöshet och en växande arbetskraft, men samtidigt kan en tendens till svagt stigande arbetslöshet noteras. Ökningen av arbetskraften drivs främst av utländsk arbetskraft samt äldre och mycket unga arbetstagare, men samtidigt kan kompetensbrist och kompetensglapp hämma sysselsättningen och tillväxten. Kompetensbristen är utbredd inom vissa hälso- och omsorgsyren, men är särskilt påtaglig inom sektorer som är viktiga för den gröna och den digitala omställningen. När det gäller den digitala omställningen rör det sig särskilt om IKT-specialister, men även om digital kompetens som behövs inom de flesta sektorer. När det gäller den gröna omställningen rör det sig om bygg- och anläggningssektorn i stort, inbegripet kompetens för byggande och renovering av bostäder, exempelvis inom uppvärmning och isolering, men även kompetens för

¹⁷ Sju medlemsstater har inte rapporterat uppgifter om kommunalt avfall för 2024 och fyra medlemsstater har inte rapporterat uppgifter om förpackningsavfall för 2023.

genomförande av storskaliga energiprojekt. Även om vissa åtgärder har vidtagits genom reformer för att säkerställa att ett tillräckligt antal nya elever börjar vid yrkesskolor, bidrar det höga och ökande antalet unga med högst grundskoleutbildning till att fler personer riskerar sakna grundläggande färdigheter. Kompetensbristen förvärras ytterligare av bestående ojämlikheter i utbildningsresultat på regional nivå, vilket framgår av resultaten i de avslutande proven efter den obligatoriska skolgången, särskilt när det gäller läs- och skrivkunighet samt räknefärdigheter. För att hantera dessa problem bör Danmark dessutom sträva efter att attrahera fler kvalificerade lärare till de kommunala grundskolorna (*folkeskolen*).

- (29) Även om Danmark har vidtagit åtgärder för att främja tillgången till ekonomiskt överkomliga bostäder genom allmännyttiga bostäder behöver bostadsbyggandet som helhet öka för att tillgodose den höga efterfrågan, särskilt i huvudstadsområdet. Höga priser på ägarbebodda bostäder, långa väntetider för allmännyttiga bostäder samt komplicerade planeringsförfaranden och markanvändningsregler för nybyggnation har lett till en bestående brist på bostäder som är ekonomiskt överkomliga för hushåll med lägre inkomster. Delvis till följd av detta har låginkomsthushåll, hushåll med en enda inkomsttagare och många unga ensamstående höga boendekostnader i förhållande till den disponibla inkomsten. För att öka utbudet av bostäder i det lägre prissegmentet och därigenom säkerställa att bostäder är ekonomiskt överkomliga för hushåll med lägre inkomster är det viktigt att de åtgärder som redan har vidtagits för att bättre anpassa kostnadstaken för byggande av allmännyttiga bostäder till marknadspriserna kompletteras med åtgärder för att främja bostadsbyggandet mer generellt, särskilt genom att förenkla planeringsförfarandena och se över reglerna för markanvändningsplanering.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Danmark att 2026 och 2027 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta att följa de maximala ökningstakerna för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025, samtidigt som man utnyttjar flexibiliteten i den nationella undantagsklausulen för högre försvarsutgifter. Stärka försvarsutgifterna och försvarsberedskapen och samtidigt säkerställa utgiftseffektiviteten och gradvis anpassa budgeten för att upprätthålla strukturellt högre försvarsutgifter. Säkerställa att alla åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av de höjda energipriserna är tillfälliga och inriktade på att skydda utsatta hushåll eller tillgodose energiintensiva företags behov och inte påverkar energisparincitamenten och samtidigt säkerställer att de offentligfinansiella kostnaderna är förenliga med åtagandena i unionens finanspolitiska ramverk.
2. Säkerställa kontinuiteten i reformer och investeringar som genomförts inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Upprätthålla genomförandetakten inom ramen för de sammanhållningspolitiska programmen och när så är lämpligt bygga på omfördelning till strategiska prioriteringar och flexibilitet i halvtidsöversynen av den sammanhållningspolitiska ramen.
3. Stödja små och medelstora företag i deras innovationsarbete och införande av ny teknik genom att förbättra tillgången till finansieringsinstrument för innovation, främja kunskapsspridning och stärka den nationella ramen för innovationsupphandling. Förbättra tillgången till finansiering för expanderande företag genom tillväxtkapital och offentliga aktiemarknader samt mobilisera inhemskt sparande ytterligare genom aktieinvesteringar från hushåll och institutionella investerare.

4. Påskynda elektrifieringen. Stödja utbyggnaden av elnäten som behövs på transmissions- och distributionsnivå samt optimering av den befintliga infrastrukturen. Främja efterfrågefleksibilitet, energilagring och andra fossilfria flexibilitetslösningar. Genomföra åtgärder för att minska intensiteten inom jordbruk och djuruppfödning. Stärka politiken för cirkulär ekonomi och avfallshantering genom att ytterligare främja förebyggande, återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall och annat avfall.
5. Åtgärda kompetensbristerna för att tillgodose arbetsmarknadens behov. Intensifiera insatserna för att förbättra de grundläggande färdigheterna, motverka ojämlikheter i utbildningsresultat, hantera bristen på kvalificerade lärare och minska andelen unga med högst grundskoleutbildning.
6. Öka utbudet av bostäder, särskilt i större städer, genom att förenkla planeringsförfarandena och se över reglerna för markanvändningsplanering för att underlätta byggandet av nya bostäder.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*